

Hou het hoofd koel

Drs. M.H. van der Kuil RI
marcel@iq-consulting.com

Basel II is op 1 januari 2008 tot leven gekomen. Na jaren van hard werken is het doel nu eindelijk bereikt: de volledige implementatie van het Basel II raamwerk is een feit. De omstandigheden waaronder Basel II start, zijn echter verre van optimaal. Wat zijn de vooruitzichten voor 2008?

Er was een tijd dat de bankwereld overzichtelijk was en waarin zonder al te veel moeite fenomenale winstcijfers konden worden gepubliceerd. Dit lijkt nu lang geleden. Tegenwoordig worden ook rode cijfers geschreven en het lijkt of de kredietcrisis nog lang niet bezworen is. Daarbij wordt er openlijk gesproken over recessie in de Verenigde Staten en in het Verenigd Koninkrijk ontstaat er immense politieke druk om de rente verder te verlagen. Er blijft sprake van een enorme geldkrapte in de interbancaire markt, de nodige fusies en overnames vinden plaats en er zijn de nodige kapers op de kust uit het Verre Oosten. Geen ideaal moment om als bank bij de toezichthouder met de billen bloot te gaan met als mogelijk gevolg dat er extra hoeveelheden kapitaal moeten worden vrijgemaakt voor Basel II. Maar met Basel II komt er een aanzienlijke beter inzicht in risico's beschikbaar. Dit moet helpen om het vertrouwen in de producten, de banken en de markt te verhogen, bij de banken zelf en bij de partijen die participeren.

Zonder het vertrouwen van aandeelhouders zal het lastig zijn om voldoende geld vrij te krijgen om het wettelijk vereiste kapitaal op tafel te krijgen. En als dit niet lukt, zal het vertrouwen van de toezichthouder ook niet gehandhaafd kunnen blijven. Helaas is sprake van veel emotie en stemmingmakerij. Veel Off Balance Assets worden terug naar de balans verplaatst en de bijbehorende Special Investment Vehicles (SIV's) worden geliquideerd om zo snel mogelijk schoon schip te maken. Banken ervaren kennelijk veel druk van buitenaf om tot snelle acties over te gaan. Een voorbeeld van zo'n drukmiddel is een recentelijk in de Financial Times verschenen artikel van Arturo Cifuentes, getiteld *Basel II may not be enough to calm fears*. Cifuentes stelt dat er twee banksystemen zijn, namelijk het conventionele en het alternatieve banksysteem, waarin gebruik wordt gemaakt van SIV's. Cifuentes beweert dat het alternatieve systeem is ingestort door een falend kredietbeoordelingsproces en falende risicomodellen en dat dit ook een bedreiging voor het conventionele systeem is. Volgens hem zou het voor banken moeilijk zijn om het tij te keren, zelfs niet met eigen ratings en modellen. Basel II zou naar zijn mening nog onvoldoende relevantie en zeggingskracht hebben.

Het zijn bijzondere tijden die bijzondere kwaliteiten van banken en toezichthouders vragen. 2008 gaat een spannend jaar worden, waarbij de kritiek op de regelgeving verder zal groeien als de condities in de markt niet verbeteren. Het is zaak het hoofd koel en de rug recht te houden en om met de hulp van Basel II het vertrouwen stap voor stap te versterken. De toezichthouder zal midden 2008 voldoende feitelijke informatie in handen hebben om een goede eerste stap te zetten, in samenspraak met de andere toezichthouders, regelgevers en de Centrale Banken. •